

XÂY DỰNG MÔ HÌNH CÂU LẠC BỘ THỂ DỤC THỂ THAO NGOẠI KHÓA CHO HỌC SINH TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG CHƯƠNG MỸ A

DEVELOPING AN EXTRACURRICULAR SPORTS CLUB MODEL FOR STUDENTS OF CHUONG MY A HIGH SCHOOL

CN. Nguyễn Quốc Minh

Trường Trung học phổ thông Chương Mỹ A

Tóm tắt: Trên cơ sở lý luận và thực tiễn, nghiên cứu tiến hành xây dựng mô hình Câu lạc bộ Thể dục thể thao Ngoại khóa cho học sinh trường trung học phổ thông Chương Mỹ A, thành phố Hà Nội. Qua khảo nghiệm cho thấy, mô hình Câu lạc bộ Thể dục thể thao ngoại khóa do đề tài xây dựng đảm bảo phù hợp và khả thi, cho phép ứng dụng vào thực tiễn tại trường trung học phổ thông Chương Mỹ A, thành phố Hà Nội.

Từ khóa: Mô hình; Câu lạc bộ thể dục Thể thao ngoại khóa; trung học phổ thông Chương Mỹ A.

Abstract: Based on theory and practice, research is conducted to build a model of an extracurricular sports club for students at Chuong My A high school, Hanoi city. Through testing, it has been shown that the extracurricular sports club model developed by the project is suitable and feasible, allowing for practical application at Chuong My A high school, Hanoi city.

Key words: Model; extracurricular sports club; Chuong My A high school.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Giáo dục thể chất (GDTC) trong trường học các cấp là thực hiện mục tiêu phát triển thể chất cho học sinh, góp phần vào việc đào tạo con người phát triển toàn diện, đào tạo họ thành những người chủ tương lai của đất nước. Thế hệ trẻ Việt Nam ngày nay đang được sống và học tập dưới một chế độ ưu việt - chế độ xã hội chủ nghĩa, được thừa hưởng những thành quả vĩ đại của ông cha ta để lại trong sự nghiệp chiến đấu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc được Đảng và Nhà nước hết sức quan tâm, chăm sóc.

Tập luyện thể dục thể thao (TDTT) ngoại khóa là hình thức tập luyện tự nguyện nhằm củng cố và tăng cường sức khỏe, duy trì và nâng cao khả năng hoạt động thể lực, rèn luyện cơ thể và phòng chống bệnh tật, giáo dục các tố chất thể lực và ý chí. Hình thức buổi tập này đòi hỏi phát huy được tính tự giác tích cực của cá nhân người tập. Nội dung tập luyện không quy định chặt chẽ mà phù hợp với sở thích, nhu cầu và hứng thú của mỗi người. Hoạt động TDTT ngoại khóa bao gồm các giờ

tự học của học sinh, các buổi tập luyện đội tuyển để tham gia các giải thi đấu. Hoạt động TDTT ngoại khóa là phương tiện để hợp lý hóa chế độ hoạt động, nghỉ ngơi tích cực, giữ gìn và nâng cao năng lực hoạt động, học tập của học sinh trong suốt thời kì học tập trong nhà trường, cũng như đảm bảo chuẩn bị thể lực chung và chuyên môn. Tuy nhiên, việc tổ chức hướng dẫn học sinh tập luyện ngoại khóa để hoàn thiện các nội dung học tập chính khóa hiện nay ở nhà trường còn nhiều hạn chế, chưa phát động được phong trào tự giác tập luyện của học sinh. Việc tổ chức hoạt động của các câu lạc bộ (CLB) thể thao chưa được coi trọng, số lượng học sinh tham gia còn hạn chế. Do đó, việc tăng cường tổ chức các hoạt động TDTT ngoại khóa cho học sinh, nhất là học sinh bậc THPT có ý nghĩa đặc biệt quan trọng.

Xuất phát từ những lý do nêu trên chúng tôi tiến hành nghiên cứu: “*Xây dựng mô hình CLB TDTT ngoại khóa cho học sinh trường trung học phổ thông Chương Mỹ A, thành phố Hà Nội*”.

Phương pháp nghiên cứu: nghiên cứu đã sử dụng các phương pháp sau: phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu; phương pháp chuyên gia; phương pháp phỏng vấn tọa đàm; phương pháp mô hình hóa; phương pháp toán học thống kê.

2. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

2.1. Xây dựng mô hình, cơ cấu tổ chức CLB TDTT ngoại khóa cho học sinh trường trung học phổ thông Chương Mỹ A, thành phố Hà Nội

2.1.1. Cơ sở lý luận về mô hình CLB TDTT trong các trường học

CLB TDTT cơ sở là một tổ chức xã hội về TDTT; là nền tảng tế bào của hệ thống tổ chức, quản lý TDTT, là đơn vị cơ sở TDTT; người tập trong CLB là những người có cùng sở thích về hoạt động TDTT trên cơ sở tự nguyện, tự giác; tổ chức quản lý và hoạt động có tổ chức theo quy chế, pháp luật hiện hành (Thông tư số 18/2011/TT-BVHTTDL ngày 2/12/2011 quy định mẫu về tổ chức và hoạt động của CLB TDTT cơ sở) và có kế hoạch chương trình khoa học.

CLB thể thao ngoài giờ học cho học sinh trong các trường học là một loại hình CLB theo lứa tuổi và theo khối lớp do Ban Giám hiệu nhà trường, tổ GDTC và hội phụ huynh học sinh nhà trường tổ chức và quản lý. Đó là một phương thức hoạt động của nhà trường và các tổ chức xã hội nhằm đem lại quyền và lợi ích vận động thể chất: bao gồm các hoạt động rèn luyện thể chất, tập thể dục, thể thao, phát triển năng khiếu, thẩm mỹ, chế độ dinh dưỡng, cùng các buổi sinh hoạt dã ngoại, cắm trại, và du khảo khám phá thiên nhiên, quyền nghỉ ngơi vui chơi giải trí tích cực cho học sinh. Đây là loại hình CLB công lập do nhà nước đầu tư là chính về cơ sở vật chất, kinh doanh hoạt động và xây dựng nguồn nhân lực cán bộ nhằm quản lý và vận hành cho CLB. Loại này chủ yếu có CLB TDTT trường học, TDTT trong các cơ quan hành chính sự nghiệp và CLB TDTT cấp xã, phường, thị trấn.

Đặc điểm cơ bản của CLB TDTT: 1) Đặc điểm quần chúng, tự nguyện, tự giác; 2) Trình độ tổ chức quản lý CLB TDTT cơ sở ở trình độ cao; 3) Đặc điểm phi lợi nhuận của CLB TDTT cơ sở; 4) CLB TDTT cơ sở là trung tâm để triển khai việc tập luyện, huấn luyện và thi đấu thể thao; 5) CLB TDTT cơ sở mang những truyền thống văn hóa, đặc điểm phát triển kinh tế - xã hội của vùng miền lãnh thổ; 6) Đặc điểm tự quản trong quản lý, tự bảo đảm nguồn lực cho hoạt động của CLB TDTT cơ sở; 7) Đảm bảo tính khoa học trong huấn luyện và hướng dẫn cho người tập.

Chức năng CLB TDTT: Tuyên truyền, vận động những người có cùng sở thích để tự nguyện tổ chức, phổ biến, hướng dẫn hoạt động TDTT nhằm thỏa mãn nhu cầu rèn luyện thân thể, vui chơi giải trí, nâng cao sức khỏe, cải thiện đời sống văn hoá, tinh thần và nâng cao thành tích thể thao cho người tập.

2.1.2. Xây dựng mô hình, cơ cấu tổ chức CLB TDTT ngoại khóa cho học sinh trường trung học phổ thông Chương Mỹ A, thành phố Hà Nội

Căn cứ xây dựng mô hình CLB: 1) Nghị định số 11/2015/NĐ-CP ngày 31 tháng 01 năm 2015 của Chính phủ quy định về GDTC và hoạt động thể thao trong nhà trường; 2) Công văn số 4557/BGDĐT-GDTC ngày ngày 24 tháng 8 năm 2023 của Bộ GD&ĐT về việc hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ GDTC, hoạt động thể thao và y tế trường học năm học 2023 – 2024; 3) Thông tư số 18/2011/TT-BVHTTDL ngày 02 tháng 12 năm 2011 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch quy định mẫu về tổ chức và hoạt động của CLB TDTT cơ sở; 4) Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26 tháng 12 năm 2018 của Bộ GD&ĐT ban hành Chương trình giáo dục phổ thông.

Qua tham khảo các tài liệu chuyên môn, đồng thời trên cơ sở ý kiến các chuyên gia và tham khảo các mô hình tổ chức, quản lý của các Khoa, Trung tâm, Bộ môn GDTC và các CLB thể thao nhà trường, nghiên cứu tiến

hành xây dựng mô hình cơ cấu tổ chức quản lý CLB TDTT ngoại khóa cho học sinh trường THPT Chương Mỹ A theo mô hình sau đây (sơ đồ 1). Qua đó nghiên cứu đã xây dựng được chức năng, nhiệm vụ của từng nhóm và của toàn thể các cán bộ, thành viên trong từng nhóm như sau:

- *Ban Giám hiệu nhà trường (Hiệu trưởng)*: Chịu trách nhiệm trước Sở Giáo dục và Đào tạo và tập thể nhà trường về kết quả thực hiện theo chức năng, nhiệm vụ, cũng như kết quả hoạt động của các CLB thể thao ngoài giờ học và các CLB thành viên. Tổ chức, chỉ đạo, định hướng phát triển CLB.

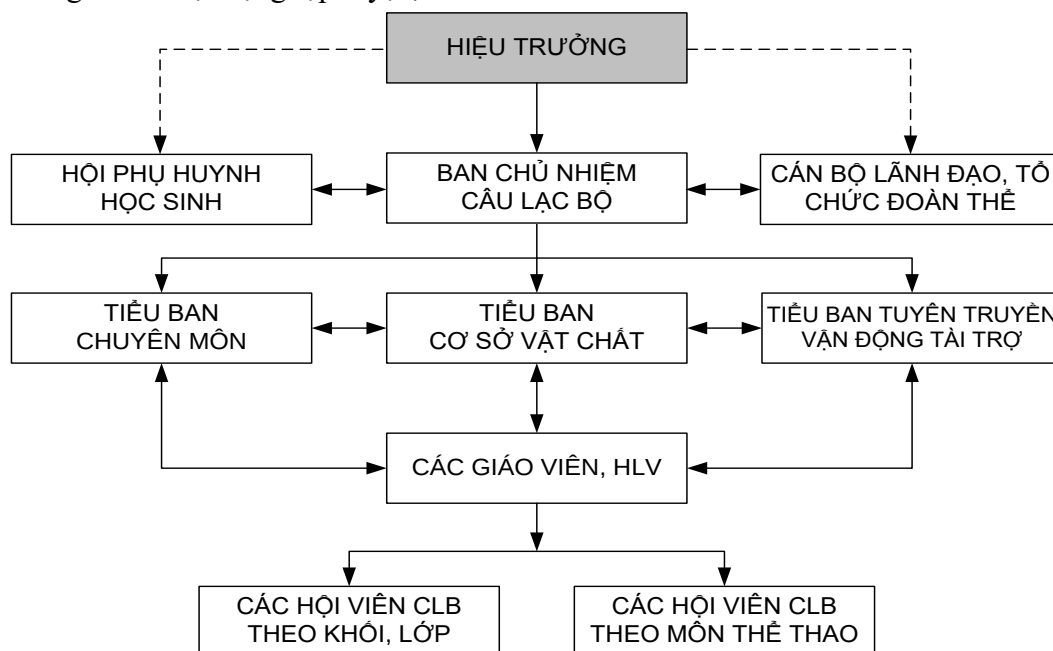
- *Ban Chủ nhiệm CLB*: Chịu trách nhiệm trước Hiệu trưởng nhà trường về các kết quả thực hiện nhiệm vụ theo nhóm chức năng, nhiệm vụ GDTC của CLB. Tổ chức, quản lý, điều hành cơ sở vật chất, công tác chuyên môn, công tác giảng dạy và các công tác có liên quan của các nhóm, các cán bộ, giáo viên, hướng dẫn viên trong các nhóm và hội viên CLB.

- *Tiểu ban chuyên môn*: Nhiệm vụ là xây dựng chương trình hoạt động tập luyện, thi đấu

cho CLB và toàn thể các CLB thành viên. Xây dựng, quản lý các tài liệu, giáo án, bài giảng và quản lý công tác giảng dạy, xây dựng quy cách kiểm tra, đánh giá từng nội dung huấn luyện, quản lý CLB và xây dựng tiêu chuẩn tuyển dụng thêm hội viên, cán bộ chuyên môn và hướng dẫn viên CLB.

- *Tiểu ban cơ sở vật chất*: Nhiệm vụ quản lý cơ sở vật chất dụng cụ, kho tàng của bộ môn, lập kế hoạch xây dựng và cải tạo sân bãi dụng cụ phục vụ cho giảng dạy và công tác phong trào của CLB để kiến nghị với nhà trường và chủ nhiệm CLB, phụ trách kế hoạch mua sắm trang thiết bị dụng cụ phục vụ giảng dạy đáp ứng phong trào TDTT của toàn trường.

- *Tiểu ban tuyên truyền và vận động tài trợ*: Nhiệm vụ là thông tin, tuyên truyền các sự kiện và hoạt động của CLB nhằm quảng bá hình ảnh của CLB, thu hút thành viên tham gia; tìm kiếm, vận động các nguồn kinh phí hoạt động cho CLB từ các đơn vị, cá nhân, doanh nghiệp.

SƠ ĐỒ 1. CƠ CẤU TỔ CHỨC QUẢN LÝ CÂU LẠC BỘ THỂ DỤC THỂ THAO NGOẠI KHÓA TẠI TRƯỜNG THPT CHƯƠNG MỸ A, THÀNH PHỐ HÀ NỘI

- Các giáo viên, HLV: Chịu trách nhiệm trước Ban Chủ nhiệm CLB về công tác giảng dạy - huấn luyện, tổ chức tập luyện, thi đấu và các hoạt động sinh hoạt, tập luyện TDTT ngoại khóa, các hoạt động giao lưu, sinh hoạt của các Hội viên CLB.

Ngoài ra, Ban chủ nhiệm CLB cần đảm bảo sự phối hợp chặt chẽ giữa các tiểu ban và

các tổ chức đoàn thể xã hội, hội phụ huynh học sinh, phối hợp với các đơn vị chức năng và đoàn thể trong toàn trường phát triển phong trào tập luyện TDTT, nâng cao năng lực thể chất cho học sinh.

2.2. Khảo nghiệm mức độ phù hợp, tính khả thi của mô hình CLB TDTT ngoại khóa đã xây dựng

Bảng 1. Kết quả phỏng vấn lần 1 xác định mức độ phù hợp về mô hình CLB TDTT ngoại khóa cho học sinh trường THPT Chương Mỹ A (n = 30)

TT	Nội dung	Kết quả phỏng vấn xếp theo mức độ ưu tiên										Điểm trung bình	
		Mức 1		Mức 2		Mức 3		Mức 4		Mức 5			
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
I.	Về mức độ phù hợp của mô hình CLB												
1	Cơ cấu tổ chức	0	0.00	0	0.00	0	0.00	2	6.67	28	93.33	4.93	
2	Chức năng, nhiệm vụ	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	3.33	29	96.67	4.97	
3	Mối quan hệ chỉ đạo	0	0.00	0	0.00	0	0.00	3	10.00	27	90.00	4.90	
II.	Về tính khả thi trong điều kiện áp dụng												
1	Định hướng của lãnh đạo các cấp	0	0.00	0	0.00	0	0.00	4	13.33	26	86.67	4.87	
2	Điều kiện CSVC	0	0.00	0	0.00	0	0.00	3	10.00	27	90.00	4.90	
3	Mô hình tổ chức, quản lý chung	0	0.00	0	0.00	0	0.00	5	16.67	25	83.33	4.83	
4	Nguồn nhân lực	0	0.00	0	0.00	0	0.00	2	6.67	28	93.33	4.93	

Bảng 2. Kết quả phỏng vấn lần 2 xác định mức độ phù hợp về mô hình CLB TDTT ngoại khóa cho học sinh trường THPT Chương Mỹ A (n = 30)

TT	Nội dung	Kết quả phỏng vấn xếp theo mức độ ưu tiên										Điểm trung bình
		Mức 1		Mức 2		Mức 3		Mức 4		Mức 5		
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
I.	Về mức độ phù hợp của mô hình CLB											
1	Cơ cấu tổ chức	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	3.33	29	96.67	4.97
2	Chức năng, nhiệm vụ	0	0.0	0	0.0	0	0.0	2	6.67	28	93.33	4.93
3	Mối quan hệ chỉ đạo	0	0.0	0	0.0	0	0.0	3	10.00	27	90.00	4.90
II.	Về tính khả thi trong điều kiện áp dụng											
1	Định hướng của lãnh đạo các cấp	0	0.0	0	0.0	0	0.0	3	10.00	27	90.00	4.90
2	Điều kiện CSVC	0	0.0	0	0.0	0	0.0	4	13.33	26	86.67	4.87
3	Mô hình tổ chức, quản lý chung	0	0.0	0	0.0	0	0.0	4	13.33	26	86.67	4.87
4	Nguồn nhân lực	0	0.0	0	0.0	0	0.0	2	6.67	28	93.33	4.93

Nghiên cứu đã tiến hành phỏng vấn (02 lần) với các chuyên gia về mức độ phù hợp, tính khả thi của mô hình tổ chức, quản lý CLB TDDT ngoại khóa. Nghiên cứu đã đưa ra các 5 mức độ ưu tiên và thang điểm đánh giá theo thang đo Likert để làm cơ sở để đánh giá mức độ đồng nhất của các ý kiến. Kết quả thu được ở bảng 1 và 2 cho thấy:

Về mức độ phù hợp của mô hình CLB: đại đa số các ý kiến đều đánh giá và xếp ở mức độ phù hợp cho đến rất phù hợp (chiếm tỷ lệ từ 96.67% đến 100.00%). Ở kết quả phỏng vấn lần thứ hai cũng cho diễn biến tương tự. Hầu hết các ý kiến đều xếp ở mức độ phù hợp

đến rất phù hợp (chiếm tỷ lệ từ 96.67% đến 100.00%).

Về tính khả thi trong triển khai áp dụng tại nhà trường: đại đa số các ý kiến đều xếp ở mức độ khả thi cho đến rất khả thi (chiếm tỷ lệ từ 96.67% đến 100.00% ở lần phỏng vấn thứ nhất; 93.33% đến 100.00% ở lần phỏng vấn thứ hai) trong các điều kiện CSVC, mô hình tổ chức, nguồn nhân lực của nhà trường.

Trên cơ sở kết quả thu được ở các bảng 1 và 2, nghiên cứu đã tiến hành so sánh kết quả giữa 2 lần phỏng vấn về mức độ phù hợp, tính khả thi của mô hình CLB TDDT ngoại khóa đã xây dựng.

Bảng 3. So sánh kết quả qua 2 lần phỏng vấn xác định mức độ phù hợp, tính khả thi của mô hình CLB TDDT ngoại khóa cho học sinh trường THPT Chương Mỹ A (n = 30)

TT	Nội dung	Điểm trung bình		So sánh		P
		Lần 1	Lần 2	$\chi^2_{\text{tính}}$	$\chi^2_{\text{bảng}}$	
I.	Về mức độ phù hợp của mô hình CLB TDDT					
1	Cơ cấu tổ chức	4.93	4.97	5.811	7.815	>0.05
2	Chức năng, nhiệm vụ	4.97	4.93	3.487		>0.05
3	Mối quan hệ chỉ đạo	4.90	4.90	5.813		>0.05
II.	Về tính khả thi trong điều kiện áp dụng					
1	Định hướng của lãnh đạo các cấp	4.87	4.90	3.488	7.815	>0.05
2	Điều kiện CSVC	4.90	4.87	5.815		>0.05
3	Mô hình tổ chức, quản lý chung	4.83	4.87	3.490		>0.05
4	Nguồn nhân lực	4.93	4.93	5.817		>0.05

Kết quả thu được như trình bày ở bảng 3 cho thấy: không có sự khác biệt rõ rệt giữa kết quả phỏng vấn lần thứ nhất và lần thứ hai về mức độ phù hợp của mô hình CLB TDDT ngoại khóa, cũng như tính khả thi của mô hình CLB TDDT ngoại khóa trong điều kiện áp dụng (với $\chi^2_{\text{tính}}$ đều < $\chi^2_{\text{bảng}}$ với $P > 0.05$). Hay nói cách khác, đã có sự tương đồng về ý kiến đánh giá (ý kiến đánh giá rất cao về mức độ phù hợp, tính khả thi) của các chuyên gia qua 02 lần phỏng vấn và hội thảo về mô hình CLB TDDT ngoại khóa cho học sinh trường THPT Chương Mỹ A mà quá trình nghiên cứu đã xây dựng.

Đây là cơ sở khoa học quan trọng để triển khai áp dụng mô hình CLB TDDT ngoại khóa cho học sinh nhà trường trong thực tiễn, góp phần nâng cao hiệu quả GDTC trong nhà trường.

3. KẾT LUẬN

- Nghiên cứu đã xây dựng được mô hình CLB TDDT ngoại khóa cho học sinh trường THPT Chương Mỹ A.

- Mô hình CLB TDDT ngoại khóa đều đảm bảo mức độ phù hợp, tính khả thi trong điều kiện áp dụng tại trường THPT Chương Mỹ A thông qua ý kiến đánh giá của các chuyên gia.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch (2011), *Thông tư số 18/2011/TT-BVHTTDL* ngày 02 tháng 12 năm 2011 quy định mẫu về tổ chức và hoạt động của câu lạc bộ thể dục thể thao cơ sở.
2. Trần Kim Cương (2010), *Nghiên cứu những giải pháp phát triển các loại hình câu lạc bộ TDTT cơ sở trong điều kiện phát triển kinh tế - xã hội ở tỉnh Ninh Bình*, Luận án tiến sĩ giáo dục học, Viện khoa học TDTT, Hà Nội
3. Lê Văn Cường (2005), “Xây dựng mô hình và thiết chế hoạt động TDTT cấp cơ sở”, *Tạp chí thể thao*, (số 17), tr.26 - 27.
4. Lê Văn Lãm, Phạm Xuân Thành (2008), *Giáo trình thể dục thể thao trường học*, NXB TDTT, Hà Nội.
5. Đồng Văn Triệu, Lê Anh Thơ (2006), *Lý luận phương pháp giáo dục thể chất trong trường học*, NXB TDTT, Hà Nội.
6. Ủy ban TDTT (2003), *Quyết định số 1589/2003/QĐ-UBTDTT* ngày 19/09/2003 về Quy chế tổ chức và hoạt động của Câu lạc bộ TDTT ở cơ sở.

Nguồn bài báo: Nguyễn Quốc Minh, Bài báo được trích một phần từ kết quả sáng kiến kinh nghiệm cấp trường năm học 2023-2024: “*Xây dựng mô hình Câu lạc bộ Thể dục thể thao Ngoại khóa cho học sinh trường trung học phổ thông Chương Mỹ A - thành phố Hà Nội*”.

Ngày nhận bài: 14/8/2024; Ngày đánh giá: 28/8/2024; Ngày duyệt đăng: 15/09/2024.